

**UCHWAŁA NR XXX/203/2012
RADY MIEJSKIEJ W DARŁOWIE**

z dnia 26 września 2012 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na terenie Miasta Darłowo na lata 2012-2015.

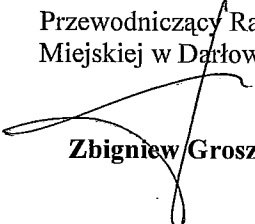
Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 12 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r Nr 142 poz.1591, z 2002 Nr 23 poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17 poz.128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 Nr 48 poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1278, z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, Poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106,poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 2017, poz. 1281Nr 149, poz. 887 oraz z 2012 r. poz. 567) w związku z art.6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842 oraz z 2011 r. Nr 149, poz. 887) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuję się Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na terenie Miasta Darłowo na lata 2012-2015 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Darłowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Darłowie

Zbigniew Grosz

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na terenie Miasta Darłowo na lata 2012-2015

WSTĘP

Prezentowany Program opracowano z myślą o ciągłej potrzebie inicjowania wyspecjalizowanych procesów wsparcia społecznego.

Głównym celem Programu jest realizacja zadań Miasta Darłowo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – szczególnie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy na każdym etapie ich powrotu do normalnego życia, jak również praca ze sprawcami przemocy nad zmianą swoich zachowań.

Ważną intencją Programu jest również dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów oraz instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy ofiarom z jednoczesnym pakietem działań, adresowanych do sprawców. Podjęcie jednolitych działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie narzuca ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493). Ustawa ta została uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”.

W ten sposób zrobiony został pierwszy krok ku podniesieniu świadomości społecznej w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Nadano działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ramy prawne, podnoszące tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe. Skalę problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Miasto Darłowo, podobnie jak na terenie całego kraju, trudno jest określić. Zdecydowanie najważniejszą trudnością w diagnozowaniu zjawiska przemocy w rodzinie jest uzyskanie wiarygodnych, rzeczywistych danych, charakteryzujących jej rozmiar. Problem przemocy, chociaż nie jest zjawiskiem nowym, ale z uwagi na dużą drażliwość społeczną jest stosunkowo mało rozpoznawalny.

Dotyczy intymnej i osobistej sfery jednostki, co wpływa na niechęć ofiar do rozmowy na temat problemu. Niejednokrotnie jest zjawiskiem ukrytym a ofiary nie szukają pomocy instytucjonalnej. Stanowi swoiste społeczne tabu. W sytuacjach, gdy ofiary decydują się na ujawnienie przemocy, to zakres i skutki doznanej przemocy mogą przeważnie oceniać jedynie subiektywnie, to znaczy minimalizować bądź ją wyolbrzymiać. Znacznie łatwiejsze jest zidentyfikowanie i zobrazowanie skutków przemocy. Najczęściej występującym i widocznym skutkiem przemocy są obrażenia fizyczne powodujące u ofiar urazy, rany, kalectwo czy nawet pozbawienie życia. Poza konsekwencjami dla zdrowia fizycznego osoby doznające przemocy mają problemy natury psychologicznej. Osoby te charakteryzuje znacznie wyższy stopień niepokoju, depresji oraz dolegliwości fizjologicznych, niż osoby, które nigdy przemocy nie doznały.

Chociaż jest to problem trudny do zdiagnozowania jednak zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga podejmowania działań interdyscyplinarnych obejmujących między innymi wsparcie psychologiczne, prawne, medyczne i socjalne oraz podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na kilka lat programu przeciwdziałania temu problemowi. Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Miasto Darłowo ma kilkuletnią perspektywę. Niektóre z działań przedstawionych w Programie mają charakter długofalowy, a zatem ich realizacja przeciągnie się na kolejne lata. Podczas jego realizacji możliwe jest wskazanie nowych zadań w związku z określeniem nowych potrzeb.

Pełna realizacja celów Programu uzależniona będzie od stopnia zaangażowania wszystkich podmiotów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Darłowo. Jego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego w rodzinie.

ROZDZIAŁ I

PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE

1. Rodzina

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy jej członkami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Przemoc domowa może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

2. Przemoc w rodzinie

Według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami) przez przemoc w rodzinie należy rozumieć „[...]*jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt., w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”.

Jednakże często przemocą w rodzinie określa się „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie lub zaniechanie skierowane ku członkowi rodziny, powodujące szkody i cierpienie oraz naruszające godność i prawa jednostki”.

Definicja ta zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie których najczęściej, rozpoznaje się przemoc w rodzinie - są to:

- 1) intencjonalność - działania osoby stosującej przemoc są zamierzone i celowe, ukierunkowane najczęściej na zdobycie kontroli nad drugim człowiekiem, czy też wymuszenie bezwzględnej posłuszeństwa;
- 2) dysproporcja sił - brak równowagi sił w rodzinie- jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę;
- 3) naruszanie godności i praw - osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, poprzez deprecjonowanie, poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie;
- 4) powodowanie cierpienia i szkód - osoby dotknięte przemocą doznają bardzo bolesnych szkód psychicznych i fizycznych.

3. Rodzaje przemocy

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy Pomocy różnych instrumentów:

- 1) **przemoc fizyczna** – są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień. To popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, powodowanie oparzeń, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.;
- 2) **przemoc psychiczna** – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. To wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, itp.;
- 3) **przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecim i sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, itp.,
- 4) **przemoc ekonomiczna i zaniedbanie** – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy. To odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną), itp.

4. Fazy przemocy

- 1) **Faza narastania napięcia** - charakteryzuje się stopniowaniem przemocy sprawcy w stosunku do ofiary w coraz bardziej gwałtowny sposób. Ofiara stara się zaspokoić oczekiwania oprawcy, chce naprawić zły humor partnera, realizuje jego polecenia. Kiedy satysfakcja nie zostaje osiągnięta pomimo realizacji wszelkich obowiązków (najczęściej kobiety), pokłady agresji sprawcy przybierają coraz ostrzejsze formy. Najczęściej irytacja sprawcy a bezsilność i narastające napięcie pokrzywdzonego wywołuje awanturę.

Faza ta charakteryzuje się:

- a) ciągłym napięciem i poirytowaniem partnera,
 - b) nieustającymi awanturami,
 - c) wzmożoną ilością substancji uzależniających (alkohol, narkotyki),
 - d) prowokacjami ze strony partnera,
 - e) złym fizycznym i psychicznym samopoczuciem ofiary.
- 2) **Faza gwałtownej przemocy** – charakteryzuje się brakiem kontroli u sprawcy nad własnymi emocjami. Wobec tego, wybuch drastycznych form przemocy spowodowany jest najczęściej mało istotnymi przyczynami, jak np.: niezamknięte drzwi, obiad podany w niewłaściwy sposób, a nawet fakt przebywania w zbyt bliskiej odległości do sprawcy. Ofiara najczęściej pozostaje w stanie szoku, niezrozumienia, osłabienia, rezygnacji i przerażenia.

Fazę tę charakteryzuje:

- a) gwałtowność, ataki szału,
 - b) używanie przemocy fizycznej,
 - c) bezradność, ból, szok poszkodowanego,
 - d) uczucie wstydu i przerażenia strony poszkodowanej.
- 3) **Faza miodowego miesiąca** – to faza diametralnej odmiany. Sprawca uświadamia sobie, że postąpił zbyt ostro. Zwykle spowodowane jest to ciężkimi obrażeniami u pokrzywdzonego. Chcąc się zrehabilitować, dokonuje u siebie chwilowej zmiany. Najczęściej przeprosza, wykazuje żal i skruchę, przynosi prezenty. Pojawiają się również sformułowania w stylu: „to się już nigdy nie powtórzy”, „tak bardzo cię kocham”, „zapomnijmy o tym, co już minęło”, „zaopiekuję się tobą”. Zaczyna więcej czasu spędzać z ofiarą, pokazując jak bardzo potrafi się o nią troszczyć. W tej fazie ofiara nabiera znowu sił i odwagi, zaczyna wierzyć w obietnice i prawdziwość zachowania sprawcy. Często nawet czuje się szczęśliwa i zapomina o wyrządzonej krzywdzie, przynajmniej do wystąpienia ponownego pierwszego fazy.

Fazę miodowego miesiąca charakteryzuje:

- a) żal i skrucha sprawcy, zapewnienia o zmianie na lepsze,
- b) poszukiwania uzasadnienia popełnionych czynów,
- c) diametralna zmiana ze sprawcy- kwiaty, czułości, rozmowy, zapewnienia o lepszej przyszłości.

Ta ostatnia faza sprawia, że osoby dotknięte przemocą tak późno zgłaszają się po pomoc i tak długo tkwią w sytuacji bardzo trudnej. Niejednokrotnie wycofują zawiadomienie o przestępstwie, gdy tylko sprawca zmienia swoje zachowanie i zaczyna być miły. Robią tak w nadziei na trwałą zmianę zachowań swojego partnera. Myślą, że może już nigdy nie użyje wobec nich przemocy. Jak wykazują badania, to kobiety częściej są osobami doznającymi przemocy. Może to być też ich lęk przed odrzuceniem, samotnością. „Wdrukowany” przekaz, że same sobie nie poradzą, że bycie samemu jest czymś gorszym, porażką, powoduje, że nie bronią się, nie szukają pomocy. Często ofiarami przemocy bywają kobiety o zależnej osobowości, dla których bycie z mężczyzną jest wyznacznikiem ich poczucia wartości. Dlatego też to one przez długi czas „ukrywają przemoc”. Mają też w sobie duże poczucie wstydu, bowiem czują się odpowiedzialne nie tylko za siebie, ale też za czyny partnera – sprawcy. Muszą doświadczyć wielu upokorzeń zanim poproszą o pomoc.

Wyżej wymienione fazy trwają nieraz po kilkanaście lat, ofiara pozostaje w swoistego rodzaju pułapce czasowej i emocjonalnej, przechodząc do fazy miodowego miesiąca zaczyna zapominać o dwóch

poprzednich, czuje się znów ważna i kochana. Faza napięcia jednak powraca, powtarzając cały cykl od początku.

5. Mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie

Wiele społeczeństw czy środowisk nie reaguje na problem przemocy w rodzinie, wyrażając tym samym zgodę na przemoc. Jest to wynikiem funkcjonujących w świadomości społecznej mitów i stereotypów na temat przemocy, które pokazują fałszywy obraz problemu.

Mity i stereotypy usprawiedliwiają stosowanie przemocy, służą do ukrycia czy zbagatelizowania problemu, przez co utrudniają prawidłowe reagowanie na akty brutalności czy okrucieństwa wobec bliskich. Dają sprawcy sygnał o społecznym przyzwoleniu na przemoc, umacniają w nim pewność siebie i poczucie bezkarności, zniewalając ofiarę przemocy i zmuszając ją do milczenia. Wśród najczęściej spotykanych mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie znajdują się następujące stwierdzenia:

- „Przemoc w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać”
- „Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego”
- „Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiar”
- „,Jeśli ktoś jest bity to znaczy, że sobie na to zasłużył”
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych”
- „Ofiary przemocy w rodzinie akceptują przemoc”
- „To był jednorazowy incydent, który nigdy się nie powtórzy”
- „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy”
- „Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol”
- „Gwałt w małżeństwie nie istnieje”
- „Osoby używające przemocy muszą być chore psychicznie”
- „Nie ujawnia się tajemnic rodzinnych”
- „Nie można zmienić swego przeznaczenia”

Tymczasem wiedza naukowa, badania i doświadczenie specjalistów obalają stereotypy i dowodzą, iż:

- 1) przemoc, wykorzystywanie, bicie, krzywdzenie osób bliskich jest przestępstwem, tak samo groźnym i podlegającym karze, jak przemoc wobec obcych osób. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.), który mówi:

§ 1. „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”

§ 2. „Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.”

§ 3. „Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.”;

- 2) przemoc w rodzinie występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia lub statusu społecznego czy materialnego, zdarza się, że lepiej wykształceni sprawcy stosują często bardziej wyszukane formy przemocy;
- 3) nie tylko siniaki, złamania czy oparzenia świadczą o przemocy. Przemoc ma „wiele twarzy” – to także poniżanie, obelgi, zmuszanie do określonych zachowań, groźenie, zastraszanie;
- 4) nikt nie zasługuje na bicie, krzywdzenie, maltretowanie, niezależnie od tego, co zrobił lub powiedział, nie wolno poniżać, bić innych ani się nad nimi znęcać;

- 5) przemoc domowa to przestępstwo ścigane przez prawo a nie sprawa rodzinna. Policja jest powołana do ochrony bezpieczeństwa osób, zapobiegania popełnianiu przestępstw i ściganiu sprawców, niezależnie od tego czy osoba dotknięta przemocą należy do rodziny sprawcy czy nie;
- 6) ofiary przemocy w rodzinie nie chcą być źle traktowane przez swoich bliskich, starają się bronić siebie i innych zagrożonych przemocą członków rodziny, chcą przerwać przemoc, ale pozostając w osamotnieniu, często nie potrafią tego zrobić – będąc w opresji działają często nieracjonalnie, co prowadzi do nasilenia przemocy;
- 7) przemoc domowa niemal nigdy nie jest wyjątkowym, pojedynczym wydarzeniem, ma tendencję do powtarzania się, niezatrzymana eskaluje i przybiera na sile;
- 8) nikt nie lubi być poniżanym i bitym. Osoby doznające przemocy znajdują się w bardzo trudnej sytuacji wypełnionej bólem, cierpieniem, strachem, bezsilnością i poczuciem osamotnienia;
- 9) tkwienie w związku pełnym krzywdzenia wynika między innymi z wyznawania tradycyjnych wartości takich jak miłość, trwałość małżeństwa, mylnego przeświadczenia, że sprawca jest dobry dla dzieci, gdyż ich nie bije, przekonania o zależności ekonomicznej od sprawcy i niemożności samodzielnego funkcjonowania, wiary w obietnice sprawcy, że się zmieni, nieracjonalnego obwiniania się za przemoc, czy też braku wiedzy na temat miejsca, gdzie osoba dotknięta przemocą może znaleźć bezpieczne schronienie i specjalistyczną pomoc;
- 10) uzależnienie od alkoholu nie zwalnia od odpowiedzialności za działania dokonywane pod jego wpływem. Alkohol może nasilać przemoc i ułatwia jej stosowanie. Często stanem nietrzeźwości sprawcy próbują usprawiedliwić fakt znęcania się nad członkami rodziny;
- 11) każda osoba niezależnie od tego, czy żyje w związku formalnym, nieformalnym, czy jest wolna, jest uprawniona do samodzielnego decydowania o swoim życiu intymnym i zachowaniach seksualnych. Małżeństwo nie zmienia definicji gwałtu – gwałt polega na doprowadzeniu innej osoby do poddania się czynowi nierządному lub do wykonania takiego czynu, stosując przemoc, groźbę bezprawną lub podstęp. Definicja ta nie wyklucza małżonków ani innych osób z rodziny sprawcy;
- 12) przemoc jest dążeniem do przejęcia pełniej władzy i kontroli nad innymi osobami;
- 13) przemoc jest poważnym problemem, który niszczy nie tylko osobę, która jej doświadcza, ale również innych członków rodziny narażonych na uczestniczenie w aktach przemocy, dlatego nie można ukrywać przemocy i pozostawać biernym;
- 14) ujawnienie problemu i zwrócenie się po specjalistyczną pomoc nie ma nic wspólnego z ujawnianiem tajemnic rodzinnych;
- 15) przemoc w rodzinie nie jest nikomu przeznaczona. Doznawanie przemocy przez lata nie oznacza, że tak musi być, że trzeba się z tym pogodzić.

6. Źródła przemocy

- 1) biologiczne - impulsywny temperament, uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego (CNS), urazy głowy, które utrudniają psychologiczną kontrolę nad zachowaniami;
- 2) psychologiczne - słaba kontrola emocji, wybuchy, eksplozje uczuć, frustracja, stres, deprawacja, zaburzenia osobowości, postawa lekceważąca wszystko i wszystkich, przekonanie o własnej mocy, poczucie wyższości nad innymi, zanik przeżywania wartości, współodczuwania, bycie świadkiem przemocy w dzieciństwie, doświadczanie jej;
- 3) środowiskowe - akceptowanie przemocy, przemoc to wzorzec utrwalony w życiu rodzin w otaczającym środowisku, przechodzący z pokolenia a pokolenie, niejako dziedzicznie;
- 4) społeczno - kulturowe: systemy rodzinne, wzorce kulturowe zezwalające na przemoc;
- 5) substancje chemiczne - alkohol, narkotyki: torują drogę do przemocy, osłabiają zdolność do samokontroli, stymulują i pobudzają do działania.

7. Skutki przemocy

1) Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe;

U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą: poważne obrażenia ciała, wzrost częstości chorób somatycznych związanych ze stresem (ból głowy, żołądka, w krzyżu lub w stawach oraz inne

dolegliwości) przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój, niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji, niepewność, stany lękowe, w tym lęk przed bliskością, nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena, kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, kłopoty z koncentracją, zwiększone spożycie środków psychoaktywnych, zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy. Ofiary często zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o przestępstwie, bronią sprawcy. Zachowania te są w psychologii tłumaczone najczęściej występowaniem wyuczonej bezradności, zjawiska „prania mózgu” czy stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywnych działań służących zmianie sytuacji i wyjściu z przemocy może wynikać z przekonania o bezskuteczności działań, popartego wcześniejszymi doświadczeniami. Bierność i rezygnacja są również często wynikiem technik manipulacyjnych, jakim ofiara była poddawana ze strony sprawcy, technik mających utrwalić w niej niską samoocenę i wzbudzić poczucie winy.

2) Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci;

Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Często są one bezpośrednimi ofiarami lub/i świadkami przemocy w rodzinie. Obok obrażeń cielesnych przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, jest pozbawione miłości, zaufania oraz bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb wpływa na dalszy rozwój dziecka i jest przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych. Dzieci będące ofiarami wykorzystywania seksualnego wykazują wysoki poziom depresji, poczucie osamotnienia, mają myśli samobójcze, zaburzenia snu, nadpobudliwość, agresję, obniżoną samoocenę oraz obniżone poczucie wartości. Przemoc psychiczna niekorzystnie wpływa na rozwój dzieci. Może prowadzić do nieprzystosowania interpersonalnego (brak poczucia bezpieczeństwa, niski poziom kompetencji społecznych, trudności w kontaktach z rówieśnikami), deficytów intelektualnych (deficyty w zakresie możliwości poznawczych, rozwiązywaniu konfliktów i kreatywności), problemów afektywno-behawioralnych (agresja, samoponížanie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogość i gniew, pesymizm i negatywizm).

Skutki przemocy pojawiające się podczas trwania zachowań przemocowych są zaledwie początkiem destrukcyjnego wpływu przemocy domowej. Konsekwencje przemocy ujawniają się często po długim okresie, kiedy dziecko dorasta, lub w jego dorosłym życiu. Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego. Trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, udział w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków to tylko niektóre ze sposobów ucieczki od problemu przemocy w rodzinie. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie ma wpływ na całe dorosłe życie.

Ofiary przemocy, zwłaszcza seksualnej, mają problemy z nawiązaniem i utrzymaniem satysfakcjonujących relacji z innymi osobami. Ponadto zachowania przemocowe są dziedziczone i powielane. Młodzi chłopcy wychowujący się w rodzinach, gdzie mężczyzna znęca się nad kobietą, uczą się agresji wobec kobiet, dziewczynki zaś postrzegają bicie, maltretowanie i wykorzystywanie, jako elementy wpisane w rolę kobiety. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie podwyższa ryzyko, że krzywdzone dzieci same staną się krzywdzącymi rodzicami.

3) Społeczne konsekwencje przemocy w rodzinie;

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, rany, siniaki, ale nade wszystko powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbania. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczona przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje, niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

ROZDZIAŁ II. ZASADY OGÓLNE BUDOWANEGO PROGRAMU

PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. ZAŁOŻENIA.

System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Darłowo.

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary,
2. Za przemoc odpowiedzialny jest zawsze sprawca przemocy, bez względu na to co zrobiła ofiara,
3. Nikt nie może stosować przemocy wobec drugiego człowieka,
4. Nie ma żadnego uzasadnienia i usprawiedliwienia przemocy domowej,
5. Podstawowe założenia i zadania to zatrzymanie przemocy, bez tego należy stwierdzić, że działanie jest nieskuteczne,
6. Ofiara przemocy domowej cierpi na skutek wieloletnich, wielokrotnych urazów o tyle tragiczniejszych, ponieważ dotyczą najbliższych sobie osób,
7. Za zrozumiałe i dopuszczalne przyjmujemy wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach ofiar przemocy, ponieważ jest to jeden z objawów doznawanego urazu.

2. MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego działający przy MOPS w Darłowie.

Zakres działań:

- a) analiza wniosków wpływających do MKRPA pod kątem przemocy domowej,
- b) kierowanie i koordynowanie pracą Zespołu Interdyscyplinarnego,
- c) przyjmowanie wszelkich informacji związanych z przemocą,
- d) tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy np. notatka służbowa,
- e) prowadzenie rozmów z ofiarami przemocy „Niebieska Karta”,
- f) występowanie z wnioskami do prokuratury i policji,
- g) wspieranie ruchu samopomocowego,
- h) odwoływanie się od decyzji prokuratora,
- i) motywowanie sprawców przemocy do podejmowania działań naprawczych,
- j) monitorowanie zjawiska przemocy na terenie gminy, szkół,
- k) występowanie w charakterze świadków w sprawach z postępowaniem z art. 207 kk. tj. zęcanie się nad rodzinami.

2. Zespół Interdyscyplinarny

Zadania Zespołu:

- a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- b) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- d) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- e) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- f) podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- g) inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- h) udział w działaniach edukacyjnych - informacyjnych.

Zadania:

- a) Rozpoznanie zagrożonego środowiska,
- b) Przygotowanie wstępnej diagnozy,

- c) Udzielanie wsparcia i informacji,
- d) Pomoc w redagowaniu pism,
- e) Przekazywanie materiałów edukacyjnych,
- f) Wspieranie ofiar przemocy w rodzinie,

3. Zespół Interwencji Domowej

- a) przeprowadzenie rozeznania w miejscu dokonywania przemocy,
- b) rozeznanie środowiska,
- c) udzielanie informacji o formach zachowania się w sytuacji przemocy,
- d) doprowadzenie do przerwania zмовы milczenia związanego z przemocą.

4. Pracownicy socjalni w swoich rejonach pracy socjalnej będą pełnić funkcję „Doradców”.

Zadania:

- a) Wykreowanie pracowników socjalnych jako osób pierwszego kontaktu w sprawach przemocy,
- b) Monitorowanie rodzin dotkniętych przemocą,
- c) Realizacja procedury „Niebieska Karta”.

5. Pracownicy zatrudnieni w strukturach MOPS w Darłowie bez względu gdzie pracują, będą stanowili ogniwo w systemie przygotowania do profesjonalnej pomocy w zakresie:

- a) Wysłuchanie,
- b) Udzielanie wskazówek w zakresie szukania pomocy.

6. Wyznaczanie procedur zgłaszania przemocy wobec dzieci oraz członków rodzin przez szkołę do MOPS Darłowo.

7. Współpraca z instytucjami prowadzącymi HOSTELE oraz OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ.

Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Miasta Darłowo oraz zasobów różnych instytucji włączonych w program. Ponadto wykorzystywanie środków finansowych pozyskiwanych z szeroko rozumianych programów

3. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE ORAZ SŁUŻBY I ŚRODOWISKA WŁĄCZONE

DO PROGRAMU

- 1) Miasto Darłowo
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie, Straż Miejska w Darłowie,
- 3) Policja,
- 4) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie,
- 5) Pomoc społeczna i jej jednostki,
- 6) Przedszkola, szkoły i placówki edukacyjne,
- 7) Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- 8) Organizacje pozarządowe,
- 9) Kościoły,
- 10) Społeczność lokalna, środowiska i osoby fizyczne,
- 11) Media.

ROZDZIAŁ III. CELE SYSTEMU, ZADANIA, DZIAŁANIA

1. CEL I. ZAPOBIEGANIE WYSTĘPOWANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Zapobieganie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczenie zaburzeń życia społecznego z występowaniem przemocy.

Adresaci: dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna.

Lp .	ZADANIA		DZIAŁANIA	REALIZATOR KOORDYNATOR
1.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników. Promowanie nieagresywnych zachowań w środowiskach dzieci oraz ograniczenie „promowania zachowań agresywnych”	1.1 1.2	Prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjno – edukacyjnych. Promowanie imprez integracyjnych i rodzinnych	- Członkowie Interdyscyplinarne odpowiedzialni z PROGRAMU -Mi Policja, Straż w Darłowie -Urz. organizacje poz placówki oświatow
2.	Edukacja rodzinna	2.1 2.2 2.3	Poradnictwo w zakresie radzenia sobie ze stresem. Edukacja w zakresie życia rodziny. Kierowanie do szkoły rodziców	-Członkowie Interdyscyplinarne odpowiedzialni PROGRAMU kościoły, pozarządowe, oświatowe
3.	Promowanie Systemu w tym możliwości otrzymania pomocy przez ofiary i sprawców przemocy.	3.1	Przygotowanie pracowników włączonych w system pomocy w zakresie udzielania informacji.	-Członkowie Interdyscyplinarne odpowiedzialni PROGRAMU PCPR, Urząd M Miejska w Darłow

2. CEL II. ZMNIEJSZENIE NEGATYWNYCH NASTĘPSTW O CHARAKTERZE SOCJOLOGICZNYM POZWALAJĄCYCH NA OCENĘ STOPNIA ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ

Nr	ZADANIA		DZIAŁANIA	REALIZATOR KOORDYNATOR
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie lub dotychczasowym miejscu pobytu	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5 1.6	Poradnictwo medyczne, rodzinne, Praca psychologiczne, prawa socjalne. socjalna. Aktywizacja zawodowa. Interwencja kryzysowa. Grupy wsparcia. Promocja i realizacja system „Niebieska Karta”,	-Członkowie Interdyscyplinarnego odpowiedzialni PROGRAMU PCPR, Urząd Mias oświatowe pozarządowe Straż Miejska w Da
2.	Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	2.1 2.2	Odseparowanie sprawcy. Zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną.	-Członkowie Interdyscyplinarnego odpowiedzialni PROGRAMU prokuratura, sąd, Ś w Darłowie

3.	Udzielenie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczania dotychczasowego miejsca zamieszkania	3.1 3.2	Udzielenie bezpiecznego schronienia dzieciom ofiar przemocy (rodzicielstwo zastępcze). Pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą.	-Członkowie Interdyscyplinarnego odpowiedzialni PROGRAMU PCPR, Urząd M. Miejska w Darłowie
4.	Działania realizowane w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	4.1	Wszystkie działania wynikające z ustawy, które uważa się za przeciwdziałające przemocy w rodzinie.	-Członkowie Interdyscyplinarnego odpowiedzialni PROGRAMU Miasta, MOPS, MKRPA, w Darłowie oświatowe -sądy, policja -placówki organizacje pozarząd

3. CEL III. ZAPOBIEGANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Adresaci: sprawcy przemocy.

Nr	ZADANIA		DZIAŁANIA	REALIZATOR KOORDYNATOR
1.	Działania korekcyjno –edukacyjne. Podejmowanie działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie z osobami pokrzywdzonymi.	1.1 1.2 1.3 1.4 1.5	Poradnictwo psychologiczne, prawne, pedagogiczne i socjalne. Terapia. Promowanie programu w zakresie radzenia sobie ze stresem oraz konfliktami (indywidualnie i grupowo). Stosowanie procedury „niebieska karta” Udzielanie informacji sprawcom przemocy nt. programów korekcyjno-edukacyjnych	-Członkowie Interdyscyplinarnego odpowiedzialni za PROGRAMU -MO Urząd Miejski oświatowe -policja, sa
2.	Działania realizowane w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2.1	Wszelkie działania ujęte w programie	-Członkowie zespół Interdyscyplinarnego i odpowiedzialni z PROGRAMU -MKI Miasta

4. CEL IV. POPRAWA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB

DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ ORAZ MONITOROWANIE WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE, JEJ ROZMIARU I SKUTKÓW ORAZ EFEKTYWNOŚCI PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Adresaci: wszystkie instytucje, organy, służby i środowiska włączone do programu.

Nr	ZADANIA		DZIAŁANIA	REALIZATOR KOORDYNATOR
1.	Oddziaływanie na osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie przemocą w rodzinie.	1.1 1.2	Szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Propagowanie działania zespołu interdyscyplinarnego.	-Członkowie Interdyscyplinarnego odpowiedzialni realizację PROGRAMU -Urząd MOPS, PCPR, Straż Miejs Darłowie -placówki -organizacje pozarządowe
2.	Oddziaływanie na społeczność lokalną (monitorowanie).	2.1 2.2 2.3	Wywiady środowiskowe w społecznościach zagrożonych przemocą. Udzielanie Pomocy oraz wsparcia psychologicznego, socjalnego oraz prawnego poprzez instytucje właściwe dla danego problemu. Indywidualna pomoc w opracowaniu planu Pomocy ofiarom przemocy.	-Członkowie Interdyscyplinarnego odpowiedzialni PROGRAMU Gminy, GOPS, GKRPA, w Darłowie -sąd, placówki ośw organizacje pozarządowe

3.	Zbieranie i analizowanie informacji dotyczących zjawiska przemocy i rejestracja faktów.	3.1 3.2	Diagnoza zjawiska przemocy. Przygotowanie sprawozdań przedstawionych Burmistrzowi Miasta.	-Członkowie Interdyscyplinarnego odpowiedzialni PROGRAMU PCPR, Urząd MKRPA, w Darłowie sąd, prokuratura oświatowe pozarządowe
----	---	------------	---	---

5. HARMONOGRAMY REALIZACJI CELÓW

Lp.	Nazwa celu	2012	2013	2014	2015
1.	ZAPOBIEGANIE WYSTĘPOWANIU PRZEMOCY W RODZINIE	X	X	X	X
2.	ZMNIJSZENIE NEGATYWNYCH NASTĘPSTW O CHARAKTERZE SOCJOLOGICZNYM POZWALAJĄCYCH NA OCENĘ STOPNIA ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ	X	X	X	X
3.	POPRAWA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ ORAZ MONITOROWANIE				

WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE JEJ ROZMIARU I SKUTKÓW ORAZ EFEKTYWNOŚCI PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ	X	X	X	X
--	---	---	---	---

6. ZASADY FINANSOWANIA

Realizacja środków nastąpi poprzez wykorzystanie:

- 1) środków finansowych na realizację zadań własnych Miasta Darłowo,
- 2) środków finansowych pozyskiwanych z zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
- 3) wykorzystywanie zasobów różnych instytucji włączonych w program,

6. Mapa zasobów partnerstwa na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Darłowo

Nazwa instytucji	Cele	Odbiorcy	Udział w rozwiązaniu problemu	Wkład do partnerstwa
1. Przychodnia Rejonowa w Darłowie	1. Zapewnienie podstawowej opieki zdrowotnej.	1. Mieszkańcy Miasta Darłowo.	1. Reagowanie na oznaki przemocy medycznej, informacja). 2. Informowanie o skutkach przemocy. 3. Obdukcje lekarskie.	1. Pomoc medyczna. 2. Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy pozamedycznej. 3. Zaangażowanie personelu w przeciwdziałanie zjawisku.
2. Placówki oświatowe na terenie Miasta Darłowo.	1. Kształcenie, wychowanie i opieka.	1. Dzieci i ich rodzice.	1. Pomoc dziecku. 2. Pomoc dla rodziców. 3. Profilaktyka przemocy. 4. Bezpośredni kontakt z dziećmi i rodzicami. 5. Wczesna interwencja.	1. Zagospodarowanie wolnego czasu. 2. Zaangażowanie i nauczycieli. 3. Kontakt z rodzicami – możliwość przekazywania informacji. 4. Dystrybucja ulotek, plakatów. 5. Szkolenia i porady.
3. Komisariat Policji w Darłowie.	1. Wyliminowanie zjawiska przemocy w rodzinie. 2. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy. 3. Postępowanie wobec osób stosujących przemoc.	1. Osoby doznające przemocy: dorośli i dzieci. 2. Osoby stosujące przemoc.	1. Bezpośredni, często pierwszy kontakt ze stronami konfliktu. 2. Możliwość izolowania osób stosujących przemoc. 3. Możliwość zapewnienia bezpieczeństwa osobom	1. Autorytet policji. 2. Znajomość historii rodziny. 3. Możliwość pozyskiwania informacji. 4. Instrumenty prawne.

			doznającym przemocy. 4. Założenie i realizacja "Niebieskiej Karty".	
--	--	--	--	--

<p>4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie.</p>	<p>1. Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej. 2. Współdziałanie z innymi instytucjami. 3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej.</p>	<p>1. Mieszkańcy Miasta Darłowo.</p>	<p>1. Możliwość dotarcia do osób doznających przemocy i ich rodzin. 2. Rozeznanie środowiska. 3. Możliwość przeprowadzania wywiadów środowiskowych i założenie „Niebieskiej Karty”. 4. Realizacja zadań z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.</p>	<p>1. Pomoc socjalna. 2. Pomoc finansowa. 3. Możliwość pozyskiwania informacji. 4. Współpraca z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi.</p>
<p>5. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w</p>	<p>1. Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej w związku z</p>	<p>1. Mieszkańcy Miasta Darłowo.</p>	<p>1. Profilaktyka i podniesienie świadomości społecznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych</p>	<p>1. Udzielenie pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</p>

Darłowie.

występowaniem problemu alkoholowego i związanej z tym przemocy.
2. Uruchomienie procedury.
3. Zobowiązania do leczenia odwykowego.

i związanej z tym przemocy domowej. 2. Inne działania mające na celu przeciwdziałanie występowaniu przemocy, narkomanii i problemów alkoholowych w rodzinie.

6. Świetlica Srodowiskowa w Dartowie.	<p>1. Opieka i wspomaganie rozwoju dziecka.</p> <p>2. Rozwijanie zainteresowań.</p> <p>3. Pomoc w nauce.</p> <p>4. Współpraca z rodziną.</p>	1. Dzieci i młodzież szkolna.	<p>1. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych.</p> <p>2. Tworzenie sytuacji przeciwstawnych do doświadczeń urazowych dzieci.</p> <p>3. Pedagogizacja i poradnictwo dla rodziców.</p>	<p>1. Oddziaływanie edukacyjne, informacyjne.</p> <p>2. Zagospodarowanie wolnego – organizowanie półkolonii zimowym i letnim. w okresie</p>
7. Miejski Ośrodek Kultury w Dartowie. 8. Miejska Biblioteka Publiczna w Dartowie.	<p>1. Tworzenie warunków do bezpiecznego spędzania wolnego czasu.</p> <p>2. Gromadzenie, opracowane i udostępnianie księgozbioru oraz szeroko pojęta informacja.</p>	1. Mieszkańcy Miasta Dartowie.	<p>1. Zapobieganie i profilaktyka poprzez:</p> <p>1) edukację;</p> <p>2) dostęp do fachowej literatury;</p> <p>3) zajęcia plastyczne i inne;</p> <p>4) wystawy tematyczne w zakresie uzależnień.</p>	<p>2. Zróżnicowane formy pracy.</p> <p>3. Literatura tematyczna.</p> <p>4. Zagospodarowanie wolnego czasu.</p> <p>5. Współpraca z innymi instytucjami: przedszkola, parafia, OPS. szkoly,</p>

<p>9. Sąd Rejonowy w Koszalinie.</p>	<p>1. Karanie, zwalczanie, zapobieganie zjawisku przemocy.</p>	<p>1. Mieszkańcy Miasta Darłowo.</p>	<p>1. Karanie sprawców przemocy. 2. Wydawanie orzeczeń w stosunku do sprawców przemocy z jednoczesną ochroną osób pokrzywdzonych. 3. Wydawanie orzeczeń w sprawach rodzinnych w przedmiocie władzy rodzicielskiej. 4. Wydawanie orzeczeń w sprawach o leczenie odwykowe.</p>	<p>1. Kierowanie wykonania współpracy z policją oraz organizacjami wykonującymi orzeczenia. 2. Współpraca z ośrodkami terapeutycznymi – leczniczymi, ośrodkami pomocy społecznej na terenie powiatu.</p>
<p>10. Prokuratura Rejonowa w Koszalinie.</p>	<p>1. Ściganie i karanie sprawców przemocy. 2. Ochrona dóbr osób pokrzywdzonych. 3. Kierowanie wniosków o leczenie odwykowe sprawców przemocy.</p>	<p>1. Mieszkańcy Miasta Darłowo.</p>	<p>1. Prowadzenie oraz podejmowanie decyzji merytorycznych w postępowaniach przygotowawczych. 2. Działania poza karnie.</p>	<p>1. Udzielanie porad stronom postępowania w sprawach przemocy.</p>

<p>11. Zespół Kuratorki w Koszalinie.</p>	<p>1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. 2. Wykonywanie orzeczeń sądu.</p>	<p>1. Mieszkańcy Miasta Darłowo.</p>	<p>1. Rozmowy pedagogizujące. 2. Kontrola nadzoru sprawców przemocy. 3. Występowanie do sądu w sprawach z wnioskami w sprawach przemocy.</p>	<p>1. Udzielanie porad i wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy.</p>
---	---	--------------------------------------	--	--

